

samma finge försonas med lägsta bötesbelopp, fann sig ej kunna till samma förslag tillstyrka bifall.

Då likväl erfarenheten nogsamnt ådagalagt, dels att de fleste, som på fremmande ort söka eller hafva arbete, veta sig efter begående af ganska svåra fridsbrott blifva fullkomligt fria från straff endast genom att ombyta vistelseort, helst i allmänhet bevisning om hvem som föröfvat brottet efter någon tids förlopp icke kan åstadkommas, dels ock ock att, när häktning någon gång kunnat ske, fridsbrodden i den kringliggande orten märkbart aftagit, samt då rättslöshet i afseende å fridsbrott inom hela landet eger rum i en högst betänklig grad, synes mig dessa förhållanden ovilkorligen mana till en lagförändring uti ifrågasvarande riktning, hvarföre jag framlägger ett nytt förslag i ämnet, affattadt i något mildare form, än det af Högsta domstolen afstyrkta förslaget.

Januari 1876.

L. Nordenfelt.

N:o 18.

Af Herr Nordenfelt, Leonard Magnus: Angående bergverkstiondens upphäfvande.

Vördsamt föreslår jag,

att den skatt, som kallas bergverkstionde, måtte alldeles upphävas, på sätt Kongl. Maj:ts proposition till 1872 års Riksdag närmare bestämmer, eller om detta förslag icke skulle af Riksdagen biträdas, att de bergverk, hvilka icke åtnjutit eller fortfarande åtnjuta något understöd från statsverket, måtte befrias från denna afgift.

Denna skatt beräknas inbringa 50,000 kronor årligen och är säkerligen den mest betungande och mest orättvisa af alla skatter, som upptagas i vårt land.

Bergverksegaren har nemligen att betala bevillning för sin inkomst och sin fastighet, och *dessutom* att under namn af bergverkstionde till statsverket aflemna en tretiondedel ($\frac{1}{30}$) af den metall han tillverkat, och det antingen tillverkningen för honom gifvit vinst eller förlust.

I de fall, då statsverket icke lemnat något understöd för tillverkningen, synes mig detta förfarande vara en plundring för statsverkets räkning, hvilken icke bör fortfara i ett samhälle, som gör anspråk på att handla efter rättvisa grunder.

Man säger visserligen, att denna skatt har likhet med grundskatterna och bör afskaffas endast i sammanhang med dessa; men deremot invändes, att jordbruksfastigheten påföres lägre bevillning än andra föremål, och att grundskatterna äro till sitt belopp bestämda samt att de icke kunna utan aläggande af annan skatt på en gång afskrifvas, hvaremot bergverkstionden ger statsverket ringa inkomst och är en utomordentlig skatt lagd på sjelfva tillverkningen samt väsentligen fördyrande den-
samna.

Fastän denna skatt blifvit upptagen ibland statsverkets ordinarie inkomster, är den i sjelfva verket en bevillning i likhet med afgifterna för tillverkning af bränvin och hvitbetssocker.

Om ock något sken af likhet kan upptäckas emellan grundskatterna och bergverkstionden i de fall, då bergverken erhållit understöd af statsverket, vågar jag påstå, att alldeles icke någon sådan likhet förefinnes i de fall, då bergverken icke åtnjutit eller åtnjuta ofvannämnda understöd.

Genom tillvaron af denna skatt försvåras väsentligen, till skada för landet, den i alla händelser vanskliga och ofta förlustbringande tillverkningen af ädla metaller, hvarföre malmerna stundom, der det lönar sig, måste oförädlade exporteras.

Januari 1876.

L. Nordenfelt.
